

FAKTA: sexuellt våld i Nicaragua

Varje år blir i genomsnitt 63 kvinnor mördade i Nicaragua av män som de har eller har haft en nära relation till. Över 60 procent av den kvinnliga befolkningen i Nicaragua uppger att de har utsatts för någon form av våld.

Sedan 1993 finns speciella enheter inom den nationella polisen som bara arbetar med våld mot kvinnor och barn, "Comisaría de la Mujer y la Niñez", där kvinnor kan göra anmälningar gällande sexuellt våld. Idag finns det 25 stationer runt om i landet som erbjuder den servicen till medborgarna. Även om kvinnorrättsorganisationer stödjer idén om speciella enheter för våld riktat mot kvinnor och barn, kommer det med jämna mellanrum in vittnesmål om grava brister i hanteringen av ärendena även där. En vanlig kritik är att personalen byts ut ofta och att de därför inte har tillräcklig rutin och kunskap för att hantera ärendena väl. Flera kvinnorrättsorganisationer vittnar om att många kvinnor bemöts med ifrågasättande och skuldbeläggande attityder från personalen när de gör sina anmälningar. Liknande kritik riktas även mot personal inom rättsväsendet, nyhetsmedier och samhället generellt. Kvinnor, ungdomar och till och med barn som utsätts för sexualiserat våld anses ofta själva bära skulden till det inträffade. 2006 ledde endast 25 procent av de anmälningar som gjordes via Comisaría de la Mujer y la Niñez till åtal.

Kvinnor som utsatts för våld kan även vända sig direkt till åklagarmyndigheten för att göra sin anmälan, eller gå genom en kvinnorrättsorganisation som erbjuder stöd i sådana ärenden.

Lagstiftning

Nicaraguansk lagstiftning gällande sexuellt våld och familjevåld ger i teorin bra skydd för kvinnor och barn. Enligt familjevåldslagen kan kvinnan anmäla både psykisk och fysisk misshandel och har rätt att få tillfälligt skydd från förövaren i form av besöksförbud. Han kan även tvingas att lämna deras gemensamma hus, kvinnan ska få återvända till bostaden om hon blivit utkastad och polisen beslagtar eventuella vapen som mannen har. Men för att detta ska kunna genomföras krävs en polisutredning, vilken ofta drar ut på tiden, och därefter ett beslut av en domare. Tills för några år sedan kunde domaren ta beslut enbart baserat på kvinnans vittnesmål.

Nicaraguas lagar är generellt bra, problemet ligger snarare i processen från anmälan till slutgiltig dom. Utdragna processer, överbelastade åklagare, och dålig information till den som utsatts för brott om hur systemet fungerar. Det är också vanligt att parterna uppmanas till medling i stället för att begära rättegång. Det är tillåtet i de flesta fall förutom vid våldtäkt, men trots det finns det fall där medling även används vid våldtäktsbrott. Efter en medling finns det ingen instans som övervakar att mannen verkligen uppfyller sina åtaganden, utan den enda åtgärd som kan göras är en ny anmälan från kvinnan. Det finns exempel på fall när kvinnor blivit erbjudna boskap för att "förlåta" en misshandel eller våldtäkt eller när mannens enda åläggande vid medling blivit att "sköta sig bättre".

Skillnad landsbygd - stad

Varje år rapporteras det i media om fall av giftermål mellan minderåriga flickor och vuxna män med föräldrarnas medgivande. De rapporterade fallen har alla inträffat på landsbygden och mindre orter, men att minderåriga flickor lånas ut till att ingå förhållanden med män mot att familjen får pengar förekommer även i städer.

Kyrkans roll

Katolska kyrkans starka ställning i landet är en starkt bidragande orsak till att bibehålla machokulturen i samhället och kvinnors utsatthet, genom att den propagerar för familjen som en helig enhet, mannens starkare ställning, och att våld inom familjen är en privat angelägenhet.

Civila samhällets organisering

Den feministiska rörelsen i Nicaragua är relativt stark och välorganiserad, både lokalt i delar av landet och på nationell nivå. Flertalet av kvinnorättsorganisationerna är samordnade i nationella nätverk som arbetar med påverkansarbete gentemot politikerna. Ett av de viktigaste är *Red de Mujeres contra la Violencia* (Kvinnoorganisationen mot våld). Sedan 1993 arbetar även organisationen *Hombres Contra la Violencia* (Män mot våld) med frågor kring mäns ansvar i våldskulturen. Det finns samarbeten med organisationer i flera andra latinamerikanska länder kring de större kvinnorättsfrågorna.

Text och research: Lisa Hanson och Roxana Ortiz